

Valmius- ja turvallisuuslautakunta 21.11.2023 § 32

VALMIUS- JA TURVALLISUUSLAUTAKUNNAN LAUSUNTO LUONNOKSESTA VUOSIEN 2025-2028 INVESTOINTISUUNNITELMAKSI

Lausunnossaan luonnoksesta vuosien 2025-2028 investointisuunnitelmaksi valmius- ja turvallisuuslautakunta haluaa tehdä aluehallitukselle seuraavat nostot:

Pelastuslaitoksen investoinnit

Pelastuslaitoksen kalustokierto on suunniteltu siten, että kalustotarpeita voidaan arvioida pitkälle tuleville vuosille. Tämä on keskeinen tekijä osana resilienssiä ja varautumista. Kun investoidaan tasaisesti joka vuosi, on kalustokierto tasaista ja kokonaisuus (käyttötalous ja investoinnit) paremmin suunniteltavissa. Vastaavasti kalustoa myös poistetaan eli yleensä puhutaan korvausinvestoinneista.

Investointikautta (2025-2028) edeltävästi vuoden 2024 alustava investointisuunnitelma kyetään toteuttamaan vain kriittisimmän kaluston osalta (2,5 Meur). Valmius- ja turvallisuuslautakunta näkee perusteltuna, että investointeja toteutetaan ennakoiden vuoden 2023 lainanottovaltuuksin, eikä kaluston uusimiseen tule vuoden taukoa. Pelastuslaitoksen kriittisimmät kalustohankinnat toteutettaneen perusambulanssi-, defibrillaattori- ja pelastuskalusto sekä ympäristövahinkojen torjunta huomioiden. Pelastuslaitoksella ollaan vuonna 2024 ottamassa käyttöön omaisuudenhallinnan elinkaarimalli, jolloin kalustohankintoja harkitaan entistä tarkemmin.

Myös vuosien 2025-2028 hankinnat ovat jatkuvan kalustohallinnan perusteita noudattavia. Perusambulansseja sekä pelastuskalustoa hankitaan muutama vuosittain ja defibrillaattoreita uusitaan tarpeen mukaan.

Ympäristövahinkokalustoon panostetaan jokaisena vuonna 2025-2028. Osa hankinnoista on mittaluokaltaan sen suuruisia, että kyseisen vuoden investointeja on muutoin ennakoitava tarkoin. Alustavaa investointisuunnitelmaa saatetaan joutua sopeuttamaan vielä tulevien vuosien talouskehyskehitys huomioiden.

Hyvinvointialueen viiden vuoden tilainvestointisuunnitelma on laadittu palvelustrategian ja pelastustoimen palvelutasopäätöksen sekä tunnistettujen tilakannan muutostarpeiden ja alueellisten kehitysajureiden pohjalta. Investointien kautta mahdollistetaan pelastustoimen palvelutasopäätöksen tavoitteiden toteuttaminen.

Uudet paloasemahankkeet (Otaniemi, Masala, Veikkola, Vihti ja Virkkala) tulee pystyä toteuttamaan suunnitellusti, jotta voidaan korjata puutteita toimintavalmiusajoissa ja varmistaa, että pelastustoimen palvelut pysyvät laadukkaina ja yhdenvertaisina koko alueella. Rakennustuotanto tulee lisääntymään mm. Turun tunnin juna -hankkeen vuoksi, joten uusia paloasemia tullaan tarvitsemaan jatkossakin. Pelastustoimintaa ei niiltä osin ole mahdollista keskittää tai digitalisoida.

Sosiaali- ja terveydenhuollon varautuminen, organisaatioturvallisuus ja riskienhallinta

Sosiaali- ja terveystoimen mainittujen tehtäväalueiden rakentuminen on käytännössä alkanut vuoden 2023 puolella, pääasiassa lakisääteisen asiakirjaohjauksen, rakenteiden ja perusprosessien järjestämisellä. Vuoden 2024 talous- ja toimintakaudella on tarkoitus siirtyä edellä kuvattua rakentumista tukevien teknisten järjestelmien käyttöönottoon siten, että hyvinvointialueen johtamisen tueksi pystytään tuottamaan ajantasainen ja analysoitu riskitieto, sekä varmistamaan johtaminen myös erityistilanteissa.

Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain mukaiset tilannekuvajärjestelyt omassa organisaatiossa, sekä sen linkitykset Etelä-Suomen yhteistoiminta-alueella tulee pystyä toteuttamaan HUS-yhtymän valmiuskeskuksen koordinoimana alueen rakentumisen alussa. Niin ikään organisaation varautumisen tulee saman lain ja sitä tarkentavan valtioneuvoston asetuksen mukaan perustua riskiarvioihin. Laajan ja monitasoisen organisaation riskiarviotyö on oltava järjestelmällistä ja osin automatisoitua.

Riippuen esitettyjen investointien toteutumisesta vuodelle 2024, on sillä heijastevaikutuksia edelleen suunnitelmavuosille 2025–2028 joko samojen tarpeiden uusinvestointiesityksinä tai vain vähäisinä päivitys- tai lisäinvestointeina. Hyvinvointialueen varautuminen normaaliajan häiriötilanteisiin, saati poikkeusoloihin ei täytä lain edellyttämää tasoa, kunnes vähintään tilannekuvajärjestelmät ovat käytössä. Tilannekuva vaatii tuekseen riskianalyysin. Mainituista syistä investoitavaksi on esitetty tärkeimpiä hyvinvointialuetasoisia riskienhallinnan, tilannekuvajärjestelyjen ja häiriö- ja poikkeusolojen viestinnän järjestelmiä.

Tukipalvelujen investoinnit

Toimipisteiden turvallisuusjärjestelmien osalta pystytään vuonna 2024 huolehtimaan ainoastaan kriittisten rikkoutuvien järjestelmien kuten kulunvalvonta- ja päällekkäusjärjestelmien ylläpidosta. Vuosille 2025-2028 on pyrittävä varmistamaan investointikyvykkyys käyttöikänsä lopussa olevien järjestelmien uusimiseen sekä mahdollisiin uusiin kriittisiin tarpeisiin.